

W skrócie:

SETTLED STATUS - STATUS OSIEDLEŃCA

Z powodu raczej nieuniknionego już Brexitu, jeśli chcemy pozostać w UK, nie mamy wyboru, musimy składać wniosek o przyznanie nam statusu osiedleńca czyli settled status. Nie muszą tego robić osoby z brytyjskim paszportem oraz te, które otrzymały 'indefinite leave to remain' – aczkolwiek w tym drugim przypadku warto to zrobić w celu możliwości czerpania niektórych korzyści w przyszłości.

Wniosek o settled status będziemy składać online, tylko w bardzo wyjątkowych przypadkach będzie można przesłać wersję papierową. Będzie to krótka forma (odpowiednik dwóch stron A4) w przeciwieństwie do formy na 'permanent residence', liczącej ponad 70 stron.

Decyzja o przyznaniu settled status, w przypadku niewymagającym dodatkowej klaryfikacji lub innej dodatkowej interwencji, powinna być odesłana do osoby wnioskującej, drogą e-mailową w przeciągu 2 tygodni.

Od kiedy i do kiedy

Pełne otwarcie procesu wnioskowania nastąpi w marcu 2019r. Biorąc pod uwagę wcześniejsze zapewnienia o gotowości systemu online od końca 2018r., Home Office (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych) stara się teraz wręcz zniechęcić nas do składania wniosków we wcześniej promowanym terminie. W publikacjach brytyjskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych czytamy, że od marca 2019r. system online będzie w pełni sprawdzony, przetestowany i że z tego powodu będzie nam łatwiej z niego korzystać. Nieoficjalnie mówi się, że powodem tego rodzaju argumentacji jest fakt, że Home Office po prostu nie zdąży z dopracowaniem na czas systemu komputerowego, który ma obsłużyć ponad trzy miliony osób wnioskujących. Ponadto nie wszystkie kwestie co do statusu osiedleńca zostały uzgodnione. No i oczywiście mamy coraz mniejszą pewność, czy dojdzie do porozumienia między UK i Unią, czy też dojdzie do twardego Brexitu.

Pilotaż systemu online rozpoczął się latem w Liverpoolu. Kandydaci, wspólnie z pracownikami imigracyjnymi, składają wnioski, testując wszelkie możliwe opcje, które mogą pojawić się podczas przyszłego regularnego procesu.

Według napływających informacji – tylko do końca 2020r. będziemy mogli przebywać w UK na obecnie obowiązujących zasadach. Jeśli chcemy podróżować po 31 grudnia 2020r., powinniśmy uzyskać settled status (status osiedleńca), żeby nie doświadczyć żadnych trudności podczas powrotu. Wnioskować możemy do końca czerwca 2021r., powinniśmy starać się jednak uzyskać settled status do końca grudnia 2020r. Pierwsze sześć miesięcy 2021r. będzie to okres 'dodatkowy', który jest nam przyznany na rozwiązanie sytuacji nieoczekiwanych, problemów, które mogą pojawić się podczas wnioskowania. Jeśli będziemy chcieli podróżować w tym okresie, musimy zaopatrzyć się w ewidencję potwierdzającą, że mieszkamy w UK i że planujemy uzyskać settled status. Możliwe, że zademonstrowanie pracownikom służby granicznej naszych rachunków za np. podatek miejski, odcinków wypłaty lub list od pracodawcy może okazać się wystarczające.

W skrócie:

SETTLED STATUS - STATUS OSIEDLEŃCA

Aczkolwiek, bezpieczniej będzie – jeśli chcemy wyjechać na Sylwestra 2020r. do Polski – uzyskać settled status przed wyjazdem.

Podczas procesu wnioskowania musimy wykazać, że w każdym okresie 12 miesięcy w ciągu 5 lat spędziliśmy tu 6 miesięcy (tzw. 'continuous residency'). Wyjątek stanowią sytuacje takie jak przymusowa służba w wojsku, poważna choroba lub urodzenie dziecka.

W przypadku obywateli UE, którzy nadal chcą osiąść w UK i docelowo starać się o settled status, muszą zamieszkać w UK przed końcem grudnia 2020r. – początkowo złożyć wniosek o pre-settled status (status wstępny) a po upływie 5 lat o settled status.

Warto też zaznaczyć, że karta 'permanent residency', czyli karta pobytu stałego, straci swoją ważność po 31 grudnia 2020r. Oznacza to, że posiadacze takich dokumentów muszą również złożyć wniosek w wymaganym czasie, nie będą musieli jednak uiszczać żadnych opłat, a proces w ich przypadku będzie uproszczony.

Osoby, które posiadają 'indefinite leave to remain', czyli np. osoby, które osiadły w UK przed wejściem Polski do UE, nie mają obowiązku wystąpienia o settled status, aczkolwiek zaleca się, aby wniosek złożyły.

Obecnie jako osoby posiadające status 'indefinite leave to remain' mogą opuścić UK na okres do 2 lat. Jako posiadacze statusu osiedleńca, będą mogli wyjechać z UK na okres do 5 lat.

Dobre strony nowego statusu

Opłata za wnioskowanie będzie wynosić 65 funtów dla dorosłych i 32,50 dla dzieci. Opłat nie będą musieli uiszczać posiadacze karty rezydenta oraz wizy 'indefinite leave to remain', osoby, które uzyskały pre-settled status oraz dzieci w rodzinach zastępczych.

Po otrzymaniu settled status uzyskamy:

- Prawo nieograniczonego pobytu w UK, prawo do podejmowania pracy, korzystania z usług medycznych, pomocy socjalnej, wyjazdu i wjazdu do UK, edukacji, do starania się o obywatelstwo brytyjskie, etc.;

- Prawo do wyjazdu z UK na okres do 5 lat z zachowaniem statusu osiedleńca (kwestię tę musi zatwierdzić jeszcze brytyjski parlament). Wjazd na Wyspy nawet na jeden dzień, przy odpowiednim zachowaniu ewidencji, wystarczy, by zachować status. Warto na przykład zachować bilet lotniczy potwierdzający daty naszego pobytu;

- Pełny dostęp do zasiłków. Po uzyskaniu settled status obywatele Europy wschodniej (krajów A10) uzyskają taki sam dostęp do zasiłków, jaki posiadają Brytyjczycy lub obecnie posiadacze karty stałego rezydenta.

Dzieci, które się urodzą w rodzinie, w której rodzice posiadają status osiedleńca, automatycznie staną się obywatelami Wielkiej Brytanii.

W skrócie:

SETTLED STATUS – STATUS OSIEDLEŃCA

Potwierdzeniem statusu osiedleńca będzie dokument w formie elektronicznej – najprawdopodobniej w formacie PDF – zawierający nasze dane osobowe, zdjęcie oraz numer referencyjny, który umożliwi nam dostęp do usług publicznych w UK (takich jak NHS, opieka socjalna, szkolnictwo, etc.).

Osoby, które nie osiągną 5 lat pobytu w UK do końca 2020r., będą musiały złożyć wniosek o pre-settled status. Po uzyskaniu 5 letniego pobytu na Wyspach – osoby te mogą wnioskować o settled status. W okresie oczekiwania na status osiedleńca mogą spędzić poza granicami UK okres do dwóch lat.

Dzieci rodziców posiadających pre-settled status kwalifikują się jedynie na pre-settled status.

Aczkolwiek, w przypadku rodziców, którzy kwalifikują się na settled status, jeśli urodzi się im dziecko w okresie krótszym niż 5 lat do momentu złożenia wniosku, będą oni mogli starać się o settled status dla swojego potomstwa.

Zasada ta będzie obowiązywała w przypadku potomstwa poniżej 21 roku życia. Jeśli rodzice kwalifikują się na settled status, to taki sam status przysługuje dzieciom, nawet jeśli nie przebywały one w UK pełnych 5 lat.

Osoby zainteresowane uzyskaniem obywatelstwa brytyjskiego, mogą rozpocząć starania po roku od uzyskania settled status. Osoby, które są w związku małżeńskim z obywatelem Wielkiej Brytanii, mogą rozpocząć starania o obywatelstwo od razu po uzyskaniu settled status.

Na czym polegać będzie wnioskowanie

Musimy zaprezentować:

- poświadczenie tożsamości – paszport lub dowód osobisty – które trzeba będzie zeskanować, korzystając z przygotowanej w tym celu aplikacji w telefonach komórkowych lub tabletach typu android lub wysłać pocztą, (warto wtedy zainwestować w droższą przesyłkę oraz załączyć opłaconą kopertę zwrotną). W informatorze Home Office czytamy: “You’ll need a valid passport or national identity card. When you apply, you’ll be able to either: scan your identity document using an Android mobile phone or tablet or send your document by post”;
- aktualne zdjęcie twarzy – które trzeba będzie wysłać drogą elektroniczną;
- poświadczenie pobytu w UK, tzw. ‘continuous residence’ (niepotrzebne jeśli posiadamy ‘permanent residency card’ lub ‘indefinite leave to remain’) – w przypadku osób zatrudnionych lub pobierających zasiłki – wystarczy podać numer ubezpieczenia ‘National Insurance Number (NINo)’, który poświadczy naszą sytuację zatrudnienia lub pobierania zasiłku, a tym samym nasz pobyt w UK;
- poświadczenie pokrewieństwa, jeśli staramy się o settled status na podstawie pokrewieństwa;

W skrócie:

SETTLED STATUS - STATUS OSIEDLEŃCA

Nie potrzebujemy prezentować dokumentów WRS – czyli poświadczenia rejestracji w Workers Registration Scheme. Nie musimy także wykazywać ciągłości dochodów (jako osoba zatrudniona, samozatrudniona, pobierająca zasiłek, itd.).

Przedstawiamy dokumenty tylko za okres, do którego odnosimy się we wniosku, niekoniecznie musi to być okres 5 lat od daty wnioskowania.

Jeśli w naszych danych, które znajdują się w posiadaniu urzędu Department for Work and Pensions, istnieją luki, wtedy możemy być poproszeni o przedstawianie dodatkowych dokumentów na poświadczanie naszego ciągłego pobytu w UK, takich jak P60 lub P45, odcinki wypłaty, wydruki wyciągów bankowych, rachunki domowe, kontrakty zatrudnienia, roczne bilanse dla osób samozatrudnionych, listy z placówek edukacyjnych, bilety podróży/pieczętki w paszporcie potwierdzające wjazd i wyjazd z UK. Nie musimy przysyłać oryginałów, wystarczy, że załączymy skany.

Zachowujmy dokumenty potwierdzające nasz pobyt w UK, takie jak odcinki wypłaty, dokumenty P60, P45, umowy najmu, rachunki domowe, telefoniczne, korespondencję z instytucjami edukacyjnymi (listy szkolne w sprawie naszych dzieci), bankiem, itp. Tego rodzaju ewidencja może nam się przydać.

Jeśli nadal pozostaną luki w ewidencjonowaniu pobytu w UK, wtedy można poprosić organizację pożytku publicznego o poświadczenie, że np. dana osoba w danym czasie korzystała z ich usług.

Przeszłość kryminalna

We wniosku nie musimy deklarować szczegółów lub sprowadzać poświadczenia przeszłości kryminalnej z Polski lub innych krajów. Wyrażamy jedynie zgodę na sprawdzenie naszej przeszłości kryminalnej. Obecnie mówi się, że kryterium oceny będzie stanowił fakt, czy dana osoba odbywała karę więzienia. Jeśli od momentu wyjścia z więzienia minęło 5 lat i wnioskujący nie popełnił żadnego przestępstwa, to ma szansę na otrzymanie statusu osiedleńca. Aczkolwiek, każdy przypadek będzie oceniany indywidualnie przez urzędnika imigracyjnego, co niestety może sprawić, że proces ten stanie się w jakimś stopniu subiektywny. W grę mogą wchodzić osobiste uprzedzenia pracownika imigracyjnego. Wnioskujący mogą apelować, jeśli nie będą zadowoleni z decyzji, jaką otrzymają. Podczas spotkania w sprawie settled status w SPS prowadzący prawnik Bircumshaw zaznaczył, że można i należy apelować, jeśli nie zgadzamy się z decyzją. Aczkolwiek, w przypadku, kiedy odmowa wynika z naszego błędu lub przeoczenia, wygodniejsze może być po prostu złożenie nowego wniosku, ponieważ koszt wniesienia apelacji przewyższa koszt złożenia wniosku.

Napawające optymizmem są zapewnienia, że wnioskowanie o settled status ma być procesem dążącym do osiągnięcia pozytywnych rezultatów. Urzędnik imigracyjny nie powinien doszukiwać się problemów. Założenie Home Office jest takie, że w przypadku każdej osoby wnioskującej należy dążyć do pozytywnego rozpatrzenia sprawy. Jeśli wnioskujący popełni błąd, pracownik imigracyjny skontaktuje się z nami, żeby błąd poprawić.

W skrócie:

SETTLED STATUS - STATUS OSIEDLEŃCA

Nikt na tej podstawie nie odeśle nam dokumentów bez rozpatrzenia lub z decyzją negatywną, jak to było w przypadku starania się o 'permanent residency'.

Sytuacje wyjątkowe

Przewlekłe i obłożne choroby – jeśli przestaliśmy pracować lub prowadzić działalność z powodu poważnej choroby – tzw. 'permanent incapacity' – wtedy musimy przebywać w UK 2 lata bezpośrednio przed chorobą, żeby uzyskać settled status.

Jeśli osoba zbliża się do brytyjskiego wieku emerytalnego lub odchodzi na emeryturę wcześniej – osoba ta musi pracować przez cały rok przed złożeniem wniosku i mieszkać w UK przez okres 3 lat (6 miesięcy w każdych 12 miesiącach przez 3 lata) – i wtedy kwalifikuje się na settled status.

W przypadku zgonu – dotyczy to tylko członków rodziny – krewni kwalifikują się na status osiedleńca, jeśli mieszkali z osobą zmarłą przed jej śmiercią – osoba zmarła musiała pracować w UK lub być samozatrudniona przez okres dwóch lat.

Co warto wiedzieć

O settled status nie muszą się starać obywatele Irlandii.

W procesie składania wniosku o settled status (w przeszłości także 'permanent residence') opłaty mogą pobierać tylko instytucje i agencje, które posiadają odpowiednie licencje.

Uzgodnienia dotyczące wyjścia UK z Unii nabiorą charakteru regulacji prawnej. Oznacza to, że brytyjski urząd imigracyjny nie będzie mógł odmówić przyznania statusu osiedleńca osobom, które spełniają wymagane kryteria, ponieważ byłoby to działanie niezgodne z prawem.

Polskie paszporty z pierwszą/jedną cechą biometryczną, czyli ze zdjęciem biometrycznym wydawane są w Polsce od 2007r., z drugą cechą biometryczną, czyli z odciskami palców od 2009r. Nie wszystkie paszporty zawierają informacje o odciskach palców (np. z powodu zniszczenia naskórka), dlatego też nie wszystkie polskie paszporty posiadają dwie cechy biometryczne. Polskie placówki dyplomatyczne wydają paszporty posiadające cechy biometryczne (na okres 5 i 10 lat). Paszporty tymczasowe nie są biometryczne.

Brytyjski Minister ds. Brexitu, Dominic Raab, po ogłoszeniu przez brytyjski rząd planu na ewentualność wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii bez osiągnięcia porozumienia, oświadczył, że nie zakłada takiej opcji, by obywatele UE byli zmuszeni do opuszczenia UK, nawet jeśli negocjacje rozwodowe zakończą się niepowodzeniem.

Na podstawie informacji opublikowanych przez Home Office

Beata Polanowska

The Signpost to Polish Success

East Midlands po Polsku

10.10.2018r.

W skrócie:

SETTLED STATUS - STATUS OSIEDLEŃCA

Start
wnioskowania

Początek
marca 2019

Zwykle
przypadki

wniosek około 2 stron,
przesyłany elektronicznie

Koniec
wnioskowania

Koniec
grudnia 2020
(lub koniec
czerwca 2021
w szczególnych
sytuacjach)

koszt

65 dorosły
32,50 dziecko

decyzja przyjdzie
mailem w ciągu 14 dni

Dzięki Settled Status uzyskamy m.in. prawo do:

- nieograniczonego pobytu w UK
- podejmowania pracy
- korzystania z usług medycznych
- pomocy socjalnej
- wyjazdu i wjazdu do UK
- edukacji
- starania się o obywatelstwo brytyjskie
- dostęp do zasiłków